Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Perjantai 17.11.2023 klo 11.00—12.40

Läsnä
puheenjohtaja Saara-Sofia Sirén kok
varapuheenjohtaja Lauri Lyly sd
jäsen Miko Bergbom ps (6—9) (5 osittain)
jäsen Fatim Diarra vihr
jäsen Tuomas Kettunen kesk (1—5)
jäsen Mikko Lundén ps (1—6)
jäsen Niina Malm sd
jäsen Anders Norrback r (6—9) (5 osittain)
jäsen Olga Oinas-Panuma kesk (5 ja 6) (4 osittain)
jäsen Karoliina Partanen kok
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Jorma Piisinen ps
jäsen Tere Sammallahti kok
jäsen Timo Suhonen sd
varajäsen Juho Eerola ps (1—6)
varajäsen Terhi Koulumies kok (6—9) (5 osittain)
varajäsen Mia Laiho kok (5 osittain)
varajäsen Juha Viitala sd (6 ja 7) (5 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen
istuntoasiainneuvos Miika Suves

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 12 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle nuorten liikkuvuudesta Kanadan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 83/2023 vp

Asia on saapunut työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Valmis
5.1

4. Valtioneuvoston selvitys: Suomen hallituksen toiminta EU-tuomioistuinasioissa ja EU-rikkomusasioissa 1.1.–30.6.2023

Valtioneuvoston E-selvitys E 46/2023 vp

Liiteasiakirja Suomen hallituksen toiminta EU-tuomioistuinasioissa ja EU-rikkomusasioissa 1.1.–30.6.2023

Asia on saapunut työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan tiedoksi.

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 73/2023 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta / luonnos 17.11.2023 / A 5

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisen käsittelyn alussa äänestettiin pohjasta.

Ed. Kettunen ehdotti ed. Oinas-Panuman kannattamana, että käsittelyn pohjaksi otetaan eriävän mielipiteen 2 mukainen teksti.

Ed. Lyly ehdotti ed. Pekosen ja ed. Malmin kannattamana että käsittelyn pohjaksi otetaan eriävän mielipiteen 1 mukainen teksti.

Ed. Diarran ehdotus eriävän mielipiteen 3 mukaisen tekstin ottamisesta käsittelyn pohjaksi raukesi kannattamattomana.

Suoritetussa äänestyksessä ed. Lylyn ehdotuksesta ed. Kettusen ehdotusta vastaan ed. Lylyn ehdotus voitti äänin 6—2, 9 tyhjää.

Äänestettäessä ed. Lylyn ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan lausuntoluonnos hyväksyttiin käsittelyn pohjaksi äänin 9—6, 2 tyhjää.

Kappaleen 3 kohdalla ed. Sammallahti ehdotti ed. Piisisen kannattamana, että kappaleen loppuun lisätään näin kuuluva virke: ”Työnteon kannustimet ovat tällä hetkellä liian matalat. Hallituksen ensimmäisen budjettiesitysten päätöksillä on arvioitu olevan merkittävä 60 000—65 000 henkilön työllisyysvaikutus.”

Suoritetussa äänestyksessä ed. Sammallahden ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan ehdotus hyväksyttiin äänin 8—9.

Kappaleen 6 kohdalla ed. Lyly ehdotti ed. Malmin kannattamana, että kappaleen ensimmäisen virkkeen perään lisätään näin kuuluva virke: ”Valiokunta suosittelee tarkastelujakson pidentämistä 36 kuukauteen.”

Suoritetussa äänestyksessä ed. Lylyn ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Kappaleen 8 kohdalla ed. Lyly ehdotti ed. Malmin kannattamana, että kappaleen loppuun lisätään näin kuuluva virke: ”Valiokunta ehdottaa, että 930 euron pudotetaan 800 euroon ja 465 euron pudotetaan 400 euroon.”

Suoritetussa äänestyksessä ed. Lylyn ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—5, 3 tyhjää.

Lisäksi ed. Lyly ehdotti ed. Malmin kannattamana, että kappaleen 8 loppuun lisätään näin kuuluva virke: ”Euroistaminen saattaa tuoda lisäbyrokratiaa työskentelyajankohdan ja palkanmaksupäivän ajankohtien erilaisuuden johdosta esimerkiksi kuukausipalkkaisilla.”

Suoritetussa äänestyksessä ed. Lylyn ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—5, 3 tyhjää.

Kappaleen 9 kohdalla ed. Lyly ehdotti ed. Malmin kannattamana, että kappaleen viimeisen virkkeen edelle lisätään näin kuuluva virke: ”Euroistaminen muuttaa osa-aikatyöntekijöiden turvan laskentaa ja laskee ansioturvan tasoa.”

Suoritetussa äänestyksessä ed. Lylyn ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Kappleen 10 kohdalla ed. Piisinen ehdotti ed. Bergbomin kannattamana, että kappaleen loppuun lisätään näin kuuluva virke: ”Kokonaisuudessa esityksen arvioidaan kuitenkin lisäävän työllisyyttä.”

Suoritetussa äänestyksessä ed. Piisisen ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan ehdotus hyväksyttiin äänin 8—9.

Kappaleen 15 kohdalla ed. Sammallahti ehdotti ed. Piisisen kannattamana, että kappaleen loppuun lisätään näin kuuluva virke: ”Valiokunta pitää tärkeänä, että kokoaikaisen työn ja osa-aikaisen työn välille muodostunut kannustinloukku puretaan. Kokoaikaisen työn on oltava aina selvästi kannattavampaa suhteessa osa-aikaisen työn ja sosiaaliturvan yhdistelmään.”

Suoritetussa äänestyksessä ed. Sammallahden ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan ehdotus hyväksyttiin äänin 5—11, 1 tyhjä.

Kappaleen 17 loppuun lisättiin näin kuuluva virke: ”Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että vanhempien työllisyyttä tukemalla voidaan vähentää lapsiperheköyhyyttä.”

Ed. Lyly ehdotti ed. Kettusen kannattamana, että kappaleen 20 perään lisätään näin kuuluva uusi kappale (20 a): ”Lapsikorotusten poisto vaikeuttaa perheellisten ja etenkin yksinhuoltajien toimeentuloa. Työttömyysturvan lapsikorotukset ovat olleet parasta turvaa työttömyydestä johtuvan lapsiköyhyyden torjumisessa. Työttömyysetuuksissa maksettiin lapsikorotuksia vuonna 2022 (tilasto suomen työttömyysturvasta/Kela) yhteensä 173,3 miljoonaa euroa. Työttömyysetuuksilla (ansiopäivärahalla, peruspäivärahalla ja työmarkkinatuella) lapsikorotusta sai yhteensä 187 813 työtöntä. Vuonna 2021 maksettiin yhteensä 205,4 miljoonaa euroa ja yhteensä 223 547 työttömyysetuuden saaneelle henkilölle.”

Suoritetussa äänestyksessä ed. Lylyn ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Kappaleen 22 ensimmäisen virkkeen loppuun lisättiin sanat: ”ja hoivavastuun jakautumiseen”.

Kappaleen 23 kohdalla ed. Piisinen ehdotti ed. Partasen kannattamana lisättäväksi kappaleen loppuun seuraava virke: ”Hallitusohjelmassaan hallitus on sitoutunut selvittämään toimia ammattialojen sukupuolen mukaisen eriytymisen vähentämiseksi.”

Suoritetussa äänestyksessä ed. Piisisen ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan ehdotus hyväksyttiin äänin 8—9.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Edustajat Lyly, Malm, Suhonen, Viitala ja Pekonen ja edustajat Kettunen ja Oinas-Panuma sekä edustaja Diarra varasivat tilaisuuden eriävien mielipiteiden jättämiseen.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: edustajat Lyly, Malm, Suhonen, Viitala ja Pekonen, edustajat Kettunen ja Oinas-Panuma sekä edustaja Diarra, B—D 5.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 ja siihen liittyviksi laeiksi sekä lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 75/2023 vp

Lisäselvitys HE 75/2023 vp TyV 17.11.2023 SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry / Lisäselvitys / A 6
Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 ja siihen liittyviksi laeiksi sekä lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta / luonnos 17.11.2023 / B 6

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:

Lisäselvitys

- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, liite

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisen käsittely aluksi ed. Pekonen ehdotti ed. Lylyn kannattamana, että käsittelyn pohjaksi otetaan eriävän mielipiteen 1 mukainen teksti.

Ed. Diarran ehdotus eriävän mielipiteen 2 mukaisen tekstin ottamisesta käsittelyn pohjaksi raukesi kannattamattomana.

Suoritetussa äänestyksessä ed. Pekosen ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan lausuntoluonnos hyväksyttiin käsittelyn pohjaksi äänin 9—6, 1 tyhjä.

Kappaleen 2 ensimmäiseen virkkeeseen lisättiin sanat …ja ”työllisyyden edistämisestä”.

Kappaleen 6 loppuun lisättiin uusi virke seuraavasti: ”Edellä mainittujen etuuksien osalta indeksitarkistukset tehtäisiin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.”

Kappaleen 7 loppu muutettiin kuulumaan seuraavasti: ”…esityksen työllisyysvaikutuksia koskevaan arvioon liittyy epävarmuustekijöitä, kuten arvioihin aina, mm. siksi, että indeksijäädytysten vaikutus perustuu kuluttajahintojen ennustettuun muutokseen. Inflaation heikentyessä indeksitarkastusten tekemättä jättämisen vaikutukset pienenevät.”

Edelleen kappaleen 7 kohdalla ed. Sammallahti ehdotti ed. Piisisen kannattamana, että kappaleen loppuun lisätään kaksi uutta virkettä seuraavasti: ”Hallituksen ensimmäisen budjettiesityksen päätösten on arvioitu vahvistavan työllisyyttä merkittävästi. Valtiovarainministeriö on arvioinut, että ensimmäisen budjettiesityksen päätökset vahvistavat työllisyyttä 60 000—65 000 työllisellä.”

Suoritetussa äänestyksessä ed. Sammallahden ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan ehdotus hyväksyttiin äänin 7—9.

Kappaleen 9 kohdalla ed. Lyly ehdotti ed. Pekosen kannattamana, että kappaleen loppuunlisätään seuraava teksti: ”Yhteensä 65 miljoonan euron korotus lapsilisiin koskee kaikkia lapsia. Työttömien lapsiperheille siitä kohdistuu työttömyyden tason mukaisesti ehkä noin 10 prosenttia. Pelkästään lapsikorotusten osuus työttömyysetuuksien maksatuksissa vuonna 2022 oli 173,3 miljoonan euroa, joka poistuu lapsikorotusten myötä. Tämän lisäksi tulee indeksin 10,2 prosentin jäädytyksestä merkittävä reaalitason pudotus työttömyysetuuksiin, joka vaikeuttaa toimeentuloa. Vuonna 2022 ansioturvaa maksettiin 1 810,2 miljoonaa euroa, peruspäivärahaa 246,5 miljoonaa euroa ja työmarkkinatukea 1 596,3 miljoonaa euroa.”

Suoritetussa äänestyksessä ed. Lylyn ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—7.

Kappaleen 10 kohdalla ed. Sammallahti ehdotti ed. Piisisen kannattamana, että kappaleen loppuun lisättiin kaksi uutta virkettä seuraavasti: ”On myös huomioitava, että sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön sosiaaliturvan muutoksia koskevat vaikutusarviot osoittavat muutosten vahvistavan työn teon kannustimia. Työn tekemisen ja lisätyön vastaanottamisen kannusteiden parantuminen on huomioitava myönteisenä asiana myös lapsiperheiden toimeentulon mahdollisen parantumisen kannalta.”

Suoritetussa äänestyksessä ed. Sammallahden ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan ehdotus hyväksyttiin äänin 6—9, 1 tyhjä.

Lisäksi kappaleen 14 loppuun lisättiin kaksi uutta virkettä seuraavasti: ”Lisäksi vammaisten henkilöiden toimeentulon osalta on huomioitava, että hallitusohjelmassa on sitouduttu vahvasti siihen, että vammaisten henkilöiden osallistumismahdollisuuksia työelämään parannetaan. Työelämään osallistuminen vahvistaa vammaisten henkilöiden toimeentuloa.”

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Edustajat Pekonen, Lyly, Malm, Suhonen ja Viitala sekä edustaja Diarra varasivat tilaisuuden eriävien mielipiteiden jättämiseen.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: edustajat Pekonen, Lyly, Malm, Suhonen ja Viitala sekä edustaja Diarra, C ja D 6.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Valiokunnan kaukomatka 2024

Päätettiin, että matka tehdään Kanadaan 6.—13.4.2024.

8. Muut asiat

-

9. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on lähikokous torstaina 23.11.2023 klo 12.15.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen